

FISKERIDIREKTORATET

NASJONAL STRATEGISK RISIKOVURDERING

Ressurskontrollen

2009 - 2010

Fiskeridirektøren

20. januar 2009

Innhold

1.	Innledning	side 3
1.1	Overordnede mål for ressurskontrollen	side 3
1.2	Metode	side 3
1.2.1	Konsekvensbegrepet	side 3
1.2.2	Sannsynlighetsbegrepet	side 4
1.3	Inspeksjonsdatabasen	side 4
2.	Generelt om ressurskontrollen	side 5
2.1	Salgslagene	side 5
2.2	Fiskeridirektoratets sjøtjeneste	side 5
2.3	Overvåkningstjenesten – Yngel og minstemål nord av 62°N	side 6
2.4	Yngel og minstemål sør av 62°N	side 7
2.5	Internasjonale forpliktelser	side 7
2.6	Regelbrudd ved føring av fangst dagbok/rapportering på havet	side 8
2.7	Korrekt registrering av fangst ved landing-/ sluttseddel	side 8
3	Markedskunnskap	side 8
4	Prioriterte tema i 2009	side 9
4.1	Svarte landinger/uregistrert dødelighet i forbindelse med torsk fiskerierne i nord, herunder det russiske fiskeri i Barentshavet	side 9
4.2	Utkast og slipping	side 9
4.3	Svarte landinger og svart omsetning i andre fiskerier	side 10
4.4	Bifangst i trålfiske etter øyepål og kolmule	side 10
5	Fiskearter med et spesielt fokus i 2009-01-20	side 11
5.1	Kysttorsk	side 11
5.2	Uer	side 11
5.3	Breiflabb	side 11
5.4	Makrell	side 11
5.5	Nordsjøsild	side 12
5.6	Kongekrabbe	side 12
5.7	Hummer	side 12

1. Innledning

Dokumentet formidler risikovurderinger på overordnet nivå og skal bidra til å sikre at de ulike kontrollaktivitetene og kontrollområdene sees i en helhetlig sammenheng. Dokumentet er utarbeidet på bakgrunn av en regional og nasjonal revisjon av fjorårets risikovurdering.

Dokumentet beskriver de ”store” linjene, og fokus settes på de viktigste prioriteringene i 2009. Risikoområder som er felles for de fleste arter er beskrevet i et eget punkt. Detaljerte risikovurderinger knyttet til det enkelte fiskeslag og spesielle fiskerier forutsettes det at regionene og Kystvakten har implementert i sine lokale risikovurderinger og gjennom sine målkort for 2009.

1.1 Overordnede mål for ressurskontrollen

Fiskeridirektøren leder ressurskontrollen i Norge etter overordnede mål gitt av Fiskeri- og Kystdepartementet. Tildelingsbrevet¹ viser at Fiskeridirektoratet og Kystvakt skal ha fokus på å effektivisere ressurskontrollen. Fiskeridirektoratet skal forsterke den nasjonale kontrollutførelsen med vekt på økt tilstedeværelse og effektive omsetningskontroller. Fiskeridirektoratet skal være en aktiv pådriver i nasjonale og internasjonale fora, og oppfylle internasjonale forpliktelser.

Innføring av den Havressursloven gir salgslagene økte hjemler, og de vil dermed spille en viktigere rolle i ressurskontrollen for 2009.

1.2 Metode

Nasjonalt strategisk risikovurdering skal beskrive områder i ressurskontrollen med størst risiko, og gi forslag til tiltak for å møte disse. Vurderingen bygger på metode jfr. AS/NZS 4360:1999, modell for styring av risiko. Risiko er vurdert i forhold til sannsynlighet og konsekvens for at ressurskontrollens mål ikke nås.

Det er tatt utgangspunkt i Fiskeridirektørens 7 overordnede delmål:

1. Sikre etterlevelse av årlige kvotereguleringer (nasjonalt og internasjonalt)
2. Sikre etterlevelse av deltakerreguleringer
3. Sikre etterlevelse av tekniske reguleringer
4. Sikre etterlevelse av fisker og mottaker/kjøpers oppgave- og veieplikt
5. Sikre etterlevelse, utvikle og opprette internasjonale og nasjonale samarbeidsavtaler
6. Sikre at ressurskontrollen utføres på en kvalitetsmessig tilfredsstillende måte fra fangst til markeder
7. Være en premissleverandør i arbeidet med fastsettelse av årlige kvotereguleringer, deltakerreguleringer og tekniske reguleringer

1.2.1 Konsekvensbegrepet:

Med konsekvens mener vi de konsekvensene et regelbrudd får både for fiskebestander og samfunnet for øvrig. Tre parametere benyttes for å vurdere konsekvensene.

- Fiskeartens sårbarhet med hensyn til bestand
- Fiskeartens/risikoområdets økonomiske betydning eller økonomiske potensial for Norge

---

¹ Tildelingsbrevet: Statsbudsjettet for 2008 – Tildelingsbrev Fiskeridirektoratet

- Fiskeriets regionale betydning

Gradering av konsekvens pr. fiskeslag

Fiskeslagenes gradering er listet opp i tabell 1. Inngangsverdiene er basert på en totalvurdering av de tre parametrene. Arter som ikke nevnt i tabellen, skal normalt graderes som "liten konsekvensrisiko". Det må likevel presiseres; liten konsekvensfaktor innebærer ikke at arten er utelatt for kontroll.

Tabellen viser også endringer i gradering sammenlignet med fjorårets risikovurdering.

Fiskeslag	Gradering	
	2009	2008
Torsk sør av 62°N	Svært stor	Svært stor
Kysttorsk	Svært stor	Svært stor
Uer	Svært stor	Svært stor
Nordsjøsild	Svært stor	Svært stor
Hummer	Svært stor	Svært stor
Blåkveite	Stor	Stor
Torsk nord av 62°N	Stor	Stor
Breiflabb	Stor	Stor
Kveite	Stor	Stor
Makrell	Stor	Stor
Kolmule	Stor	Stor
Tobis	Stor	Stor
Vassild	Stor	Stor
Hyse nord av 62°N	Moderat	Moderat
Øyepål	Moderat	Moderat
Kongekrabbe	Moderat	Moderat
Sei nord av 62°N	Moderat	Liten
Lodde	Moderat	
NVG sild	Liten	Liten
Reke	Liten	Liten
Sei sør av 62°N	Liten	Liten
Rognkjeks	Liten	Liten

Tabell 1: Viser gradering pr fiskeslag.

1.2.2 Sannsynlighetsbegrepet

Innebærer at det er tatt hensyn til muligheten for at det som omhandles i risikoområdet skal inntreffe.

1.3 Inspeksjonsdatabasen

Inspeksjonsdatabasen er utviklet for å være det sentrale IT verktøyet i planlegging og gjennomføring av ressurskontrollen. Innlagte data skal danne grunnlag for rapportering av produksjon og måloppnåelse.

Erfaring fra bruk av databasen tilsier at det fortsatt må arbeides aktivt med kvalitetssikring av data som legges inn. Det må også fokuseres på opplæring som sikrer lik forståelse av hvordan opplysninger skal registreres. Arbeidet må fortsatt gis prioritet for å sikre korrekt kontrollstatistikk.

2 Generelt om ressurskontrollen

Ressurskontrollen skal styres etter en vurdering av risiko². Den nasjonale strategiske risikovurdering skal gi en helhetlig oversikt over de mest vesentlige og de mest risikoutsatte kontrollutfordringer. De enkelte konkrete kontrollhandlinger på operasjonelt nivå skal utføres dersom handlingene er i samsvar med den overordnede nasjonale risikovurderingen. Den enkelte enhet skal basere sin operasjonelle kontrollvirksomhet på risikovurdering som skal dokumenteres.

Det er et mål at ressurskontrollen skal ha en allmennpreventiv virkning. Det vil si at kontrollhandlingen og eventuell avdekking av lovbrudd skal ha en forebyggende virkning utover det objektet som kontrollhandlingen isolert var rettet mot.

Risikokommunikasjon er en forutsetning for en effektiv ressurskontroll med et godt tverretattlig samarbeid. Inspeksjonsdatabasen er nå fullt implementert i Kystvakten og Fiskeridirektoratet. Den skal videreutvikles som en informasjonsdatabase med moduler for datafangst og analyse, og etter hvert gjøres tilgjengelig for salgslagene.

Tipstelefonen vil bli innført fra 1. januar 2009 og kan bety økt tilfang av informasjon om ulovligheter i fiskerinæringen. Fiskeridirektoratet vil sørge for en korrekt og kvalitetsmessig bruk av denne type informasjon. Samtidig vil Fiskeridirektoratet sette fokus på en mer rettet informasjonsinnhenting for ytterligere å avklare omstendigheter omkring ulovligheter.

I løpet av 2009 vil et elektronisk system for operasjonell risikovurdering (ELORV) bli søkt implementert i ressurskontrollen. ELORV skal reflektere eksperters syn på risikoområder i ressurskontrollen. Kunnskapen bygges inn i modeller som gjør det mulig å sammenstille, tolke og vekte relevant data som fortløpende hentes fra interne og eksterne databaser. Systemet vil gi en mer effektiv og objektiv utvelgelse av risikoobjekter, og vil sikre kravet om notoritet i vurdering og utvelgelse.

2.1 Salgslagene

Salgslagenes oppgaver vil være kontroll av landings- og sluttsedler, påse at formelle sider ved utfylling av sedler er ivaretatt, at registrerte opplysninger er korrekte og foreta inndraging når det fiskes over kvote. I 2009 vil det bli arbeidet videre med å knytte salgslagenes kontrollvirksomhet nærmere til direktoratets ressurskontroll, jfr den nye Havressurslova. Det skal legges til rette for registrering av kontrollinformasjon i inspeksjonsdatabasen som en del av dette.

2.2 Fiskeridirektoratets sjøtjeneste

Regionene Troms og Møre og Romsdal har ansvar for risikovurdering og måloppnåelse i forhold til Fiskeridirektoratets sjøgående kontroll. For å løse de utfordringer som er identifisert på sjøen, vil de to regionene kunne benytte egne og innleide fartøy samt trekke på ressurser hos Indre kystvakt. Fartøyene skal, for uten til landingskontroll, brukes i følgende fiskerier:

- Utøvelse av NVG fiske
- Torskefiskeriene i de tre nordligste regionene
- Utøvelse av makrellfiske

---

² Riksrevisjonens kriterier for Ressurskontrollen i Norge

- Seifiske i Troms/Finmark

Sjøtjeneste som utøves i kystnære farvann, skal ha oppsyn med følgende fiskerier som stående oppdrag:

- Kysttorskvern – grunn- og fjordlinjekontroll
- Breiflabb – økt fokus på tekniske reguleringer
- Kveite
- Uer
- Hummer

2.3 Overvåkingstjenesten – Yngel og minstemål nord av 62°N

Det beste vern for ungfisk og småreker er å stenge felt når innblandingen av fisk og reker under minstemål og bifangst blir for høy. Det er utarbeidet regler i samråd med Russland om prosedyrer for prøvetaking og stenging/åpning av fiskefelt.

Ungfisk som beiter øst i Barentshavet kommer på beitevandring vestover i Barentshavet sammen med lodde i februar - mars. Når det gjelder områdene ved Bjørnøya er det særlig om sommeren at store mengder ungfisk trekker inn på grunnere vann. Problemet med for stor innblanding av fisk under minstemål er fra april til oktober. De fleste år, etter at regimet med stenging av felt ble etablert, har felt vært stengt her.

De tre fire siste årene har utbredelsen av hyse kommet lenger nord i Barentshavet. På feltene ved Bjørnøya har det til tider vært betydelige fangster av hyse. Her har en også fått stor innblanding av hyse under minstemål.

Det er utarbeidet egen skjematisk oversikt over risikovurdering i forhold til yngel.

Snurrevad

Etter innføringen av tråsekk med kvadratmasker i snurrevad er innblandingen av fisk under minstemål redusert. Selv med forbedret seleksjon er det likevel i perioder for høy innblanding av fisk under minstemål i fangstene. Problemet er størst under vårtorskefisket når fisken beiter på lodde. Kontroll med bruk av flyndresnurrevad og kontroll med kysttorsken må følges opp.

Rekefiske

For høy innblanding av reker under minstemål kan skje hele året. Bifangst av torsk og hyse under minstemål oppstår i rekefiske når 0-gruppen bunnsår seg om høsten. Problemer med høy innblanding vil en kunne ha fra september til juni. På kysten er det særlig Varangerfjorden og feltene i Nord-Troms hvor det har vært mye innblanding av fisk under minstemål.

Den senere tid har innblandingen av fisk under minstemål vært lavere. Dette kan trolig sees i sammenheng med svake årsklasser av kysttorsk og kan forandre seg med bedre rekruttering. En viss beredskap med leid fartøy bør opprettholdes. Færre fartøy deltar imidlertid nå i kyst- og fjordrekefiske.

Kriteriet for ueryngel, som er kommet de senere årene, har gitt grunnlaget for å stenge rekefelt. Økte forekomster av ueryngel forventes å utgjøre en utfordring med hensyn til å stenge felt.

Fløytline etter hyse

De siste årene har store områder utenfor Øst-Finnmark vært stengt for fiske med fløytline etter hyse, pga for høy innblanding av hyse under minstemål. Omfanget forandrer seg fra år til år. Utkast av småhyse kan også forekomme. Fløytlinefisket bør derfor overvåkes aktivt med hurtiggående fartøy og inspektører om bord på fartøy i ordinært fiske.

Seinot

Risikoen for neddreping av sei under minstemål vil være størst om ungfisk (3-åringer) forlater kysten på vårparten før fisket tar til.

2.4 Yngel og minstemål sør av 62°N

Trål

Det er til tider stor innblanding av torsk, hyse og sei under minstemål fra mai til august i Nordsjøen. Dette gjelder både for fartøy som fisker med industritrål og konsumtrål. Inspeksjoner gjennom flere år viser at de fartøy som får mest innblanding under minstemål er fartøy som partråler. Risikoområdet skal prioriteres av Kystvakten.

Reke-trål

Innblanding av fisk under minstemål kan forkomme både på havet og ved kyst og i fjord. Jevnlige kontroller skal prioriteres.

Regime for stenging/åpning av fiskefelt i Nordsjøen (RTC- Real Time Closures)

I samarbeid med andre land rundt Nordsjøen skal det arbeides med utvikling og implementering av et system for stenging og åpning av fiskefelt i Nordsjøen i 2009.

2.5 Internasjonale forpliktelser

Norge har inngått avtaler som inneholder spesifikke krav til inspeksjonsomfang og innhold i den enkelte inspeksjon. Forpliktelsene gjelder i flere land og avtalene har gitt resultat i form av bedre kontroller. At resultatene kommer, understreker viktigheten av at avtalene overholdes.

I kvoteavtalen mellom Norge og EU for 2009 videreføres kravet om at 15 % av landet kvantum og 10 % av antall landinger av artene sild, makrell og hestmakrell skal kontrolleres. Det skal gjennomføres fullkontroll etter ellers gjeldende retningslinjer. Tunnelkontroller, der hele landingen kontrolleres, og omsetningskontroller kan telles med.

Reglene om havnestatskontroll er fastsatt i NEAFC³. I tråd med disse skal 15 % av antall utenlandske landinger av frossen fisk⁴ underlegges fullkontroll etter ellers gjeldende retningslinjer.

Rapporteringen fra Norge under kvoteavtalen med EU og til NEAFC skjer en gang i året. I 2009 vil vi rapportere slik: 1.7 – 31.12.2008 og 1.1 til 30.6.2009. Siste halvdel av 2009 kommer dermed med på rapporteringen i 2010. Disse rapporteringsperiodene skal ikke påvirke regionenes målperioder og oppnåelse. De følger vanlige regler og utgangspunktet er pr. kvartal. Dette nevnes spesielt fordi det har vært stilt spørsmål fra enkelte regioner om hvilke perioder som gjelder for deres del.

---

³ NEAFC: North East Atlantic Fisheries Commission

⁴ Også landinger av fersk fisk, dersom deler av landingen også inneholder frossen fisk.

Salgslagene vil, så langt det er mulig, bidra i kontroller rettet mot ressurskontrollens internasjonale forpliktelser, under ledelse av Fiskeridirektoratet.

2.6 Regelbrudd ved føring av fangstdagbok/rapportering på havet

Regelbrudd ved føring av fangstdagbok svekker kontrollmulighetene i forhold til hva som blir ført på seddel og hva som blir fangstet i aktuelle kvoteområder.

Kystvakten skal ha fokus på kontroll med fangstdagbokføring og rapportering fra havet sett opp i mot fangst om bord.

Det skal fokuseres på fiske i Fiskervernsonen ved Svalbard (spesielt torsk og blåkkeite). Det skal videre fokuseres på bifangst i pelagisk fiskeri og i trålfiske etter øyepå og kolmule.

2.7 Korrekt registrering av fangst ved landings-/ slutseddel

Det skal anses for å være høy risiko for at det ikke registreres korrekte opplysninger på landings-/slutseddel i alle tilfeller. Tiltak skal prioriteres for arter med **stor/svært stor konsekvensfaktor**⁵.

Følgende risikoområder er mest aktuelle:

- Omskriving av art til ikke kvotebelagte arter (kan søkes skjult gjennom feilmerking av kartonger)
- Ikke registrert korrekt kvantum
- Seddel føres før fangst er tatt
- Bifangst blir ikke registrert

Fiskeridirektoratet skal fokusere på etterfølgende kontrollmetoder som lager- og omsetningskontroller med tanke på fisk som omskrives eller unnlates ført på seddel. Denne kontrolltilnærmingen setter større krav til forutgående analyser og metodebruk⁶, og det skal derfor prioriteres ressurser til innhenting og bearbeiding av informasjon fra bedrifter. Bruk av resultater fra saltfiskprosjektet vil stille ytterligere krav til innhenting av slik informasjon.

3 Markedskunnskap

Markedskunnskap er en dimensjon som er brakt inn i den totale risikovurderingen av bedrifter i fiskerinæringen. Det antas at kortsiktige og langsiktige markedstrender kan påvirke utvikling og handlingsmønster og dermed også risiko for regelbrudd. I 2009 vil Kontrollseksjonen fortsette arbeide for å etablere en mer systematisk måte å håndtere slik informasjon på. Salgslagene har mye kompetanse på området, og det skal derfor samarbeides tett med dem.

---

⁵ Se tabell 1, s 4 – Gradering av konsekvens

⁶ Innebærer bruk av saltfiskprosjektet

4 Prioriterte tema i 2009.

Prioriterte tema refererer seg til områder hvor det er identifisert stor risiko.

Følgende tema er vurdert og prioritert i stigende rekkefølge:

1. Svarte landinger/uregistrert dødelighet i forbindelse med torskefiskeriene i nord, herunder det russisk fiskeri i Barentshavet
2. Utkast og slipping
3. Svarte landinger og svart omsetning i andre fiskerier
4. Bifangst i trålfiske etter øyepål og kolmule

4.1 Svarte landinger/uregistrert dødelighet i forbindelse med torskefiskeriene i nord, herunder det russiske fiskeri i Barentshavet

I løpet av 2008 er det avdekket at omfanget av ulovligheter som begås under de mer kystnære torskefiskeriene har økt i omfang. Utviklingen er bekymringsfull og står i kontrast til nedgangen i det russiske overfisket. Kontroll med torskefiskeriene i nord skal prioriteres høyt i 2009.

Fiskeridirektoratet og Kystvakten skal prioritere kontroll av russisk uttak av torsk og hyse høyt i kommende år. Råfisklaget skal ha en rolle vedrørende markedsanalyser i samarbeid med Fiskeridirektoratet.

Tiltak:

Det vil bli iverksatt egne tiltak for å styrke kontrollinnsatsen knyttet til de mer kystnære torskefiskeriene i de tre nordligste fylkene i tett samarbeid med Råfisklaget og IKV.

Kartleggingen av russisk uttak av torsk og hyse skal fortsette. Det skal aktivt søkes etter informasjon i land hvor russisk fanget fisk landes. Det skal også fokuseres på fisk som landes utenfor NEAFC's havnestatsregime, herunder mulige transportruter. Fokus på analyser av vare og pengestrømmer skal så langt mulig forsterkes.

4.2 Utkast og slipping

Temaet er aktuelt for alle kvotebelagte fiskeslag og aktiviteten bryter med det grunnleggende prinsipp om at all fangst av fisk skal registreres på seddel. Tiltak skal prioriteres for alle arter, herunder arter med moderat og liten konsekvensfaktor.

Definisjoner:

- **Utkast** er fisk som har vært tatt ombord i fartøy og senere kastet ut igjen.
- **Slipping** forekommer i fiske med ringnot, hvor fisk, etter å ha vært omsluttet av redskap og ikke vært ute av sjøen, slippes tilbake.
- **”Highgrading”** er sortering om bord av fangst for å maksimere verdi av kvote, og påfølgende utkast av den minst verdifulle fisken.
- **Neddreping** er konsekvens av de ovenfor beskrevne alternativer; fangst blir ikke registrert som kvoteuttak og betegnes som skjult eller uregistrert fiskedødelighet”.

Tiltak:

- Tilstedeværelse for å unngå at fisk kastes ut/slippes
- Stenge fiskefelt med for stor innblanding av fisk under minstemål
- Stenge fiskefelt med for stor bifangst

- Operasjonell risikovurdering med tanke på hvordan restkvoter utnyttes, for eksempel i pelagiske fiskerier

Forsøk utført av Havforskningsinstituttet peker på at sild og makrell tåler svært lite trenging før dødeligheten ved slipping blir høy. Risikoområdet vil få særskilt oppmerksomhet i 2009 etter at arbeidet med å revidere retningslinjer for håndheving og/eller regler er fullført.

4.3 Svarte landinger og svart omsetning i andre fiskerier

Svarte landinger og svart omsetning er i denne sammenheng et samlebegrep som dekker uregelmessigheter i forbindelse med omsetning av fisk med det formål å unngå registrering av fisk på seddel og/eller unngå skatter og eventuelt toll⁷.

Samarbeid med Tollvesenet og Skatteetaten er nyttig når det gjelder å avdekke slike forhold, og skal videreføres med samme innsats som planlagt i 2008.

Svart omsetning utenfor formelle omsetningsledd

Det er en risiko for at det kan forekomme svart omsetning av fisk utenfor de formelle omsetningsapparatene. Dette kan være landinger utenfor godkjent mottak, ”svarte” tradere, ulovlig videresalg fra fiskebiler og ulovlig salg til restauranter og lignende..

Bevisst manipulering av mottaksvekter

Det er en risiko for at mottaksvekter blir brukt feil for å tilegne bedriften en ekstra økonomisk vinning. Til dels små og enkle grep kan føre til at bedriften tilegner seg forholdsvis store kvanta fisk urettmessig.

Tiltak:

- Alle regioner utarbeider en løpende operasjonell risikovurdering for mottakere av fisk i egen region.
- Antall lagerkontroller, omsetningskontroller og vektkontroller skal prioriteres.
- Alle aktuelle bedrifter med lager telles (nullstilles) minimum en gang pr. år.
- Alle bedrifter med pelagiske mottaksvekter skal kontrolleres minimum en gang pr. år.
- Etablerte klippfiskprosjektet.

4.4 Bifangst i trålfiske etter øyepål og kolmule

I trålfiske etter øyepål og kolmule er det generelt stor risiko for bifangst utover de tillatte grenser. Det er svært høy sannsynlighet for at det skjer direktehal etter kvotebelagte arter.

Tiltak

Region Sør utarbeider løpende operasjonell risikovurdering for aktuelle fartøy og landanlegg, og koordinerer den daglige kontrollaktiviteten på området i Fiskeridirektoratet. Arbeidet med å utarbeide og implementere en bedre prøvetakning intensiveres.

---

⁷ Det foreligger en samarbeidsavtale mellom Fiskeridirektoratet, Tollvesenet og Skatteetaten.

5 Fiskearter med et spesielt fokus i 2009.

5.1 Kysttorsk

Bestandene av kysttorsk er under sterkt press. Det er en høy sannsynlighet for at fartøy over 15 meter med konvensjonelle redskap kan fiske ulovlig innenfor angitte fjordlinjer.

Tiltak:

Sjøgående kontroll skal ha sterk fokus på grunn- og fjordlinjekontroll i 2009. Henningsvær-boksen skal overvåkes spesielt.

5.2 Uer

Bestanden har redusert reproduksjonsevne. Regelbrudd knyttet til denne arten har høyeste konsekvensfaktor. Det er stor sannsynlighet for at det kan forekomme ulovlig innblanding av uer i trålfiske, samt at det kan forekomme ulovlig direktefiske.

Tiltak:

- Hovedvekt på sjøkontroller, spesielt med uerbokser, med hensyn til bifangst.
- Kystvakten kontrollerer at bifangstreglene overholdes.
- Sjøgående kontroller gjennomføres for å påse at det ikke fiskes i fredningstid.
- Stengning av rekefelt for å verne ueryngel når innblandingen overstiger de fastsatte grensene.

5.3 Breiflabb

Fiskearten har stor konsekvensfaktor. Bifangst, minstemål, redskap og fredningsperiode anses å være forhold hvor det er størst sannsynlighet for regelbrudd. Etter at praksis for administrativ inndragning av ulovlig fanget breiflabb ble iverksatt, er det også stor sannsynlighet for at breiflabb i større grad omskrives til andre arter.

Tiltak:

Tiltakene mot breiflabb bør innrettes som planlagte kampanjer i forbindelse med fiske etter breiflabb med konvensjonelle redskap.

For øvrig rettes kontroll mot:

- Redskaps- og røktingsbestemmelser og fredningsperioder fra Sjøgående kontroll .
- Landinger med hensyn til bifangst og minstemål.

5.4 Makrell

Makrell har en høy økonomisk verdi. Overtredelser i forhold til makrell har generelt stor konsekvensfaktor.

Mangelfull registrering kan fremkomme som bifangst i trålfiske etter øyepål og kolmule og i fiske etter hestmakrell, samt i forbindelse med slipping i ringnotfiske. Det er også høy sannsynlighet for at det skjer uregistrerte landinger av makrell, hovedsakelig ved at ikke all fisk oppgis på seddelen.

Tiltak:

- Region Møre og Romsdal gjennomfører risikoanalyse i forkant av sesongen.
- Kontaktknutepunkt i Møre og Romsdal videreføres i 2009 i et nært samarbeid med den nyopprettede FMC sentralt i Bergen.

- Videreføring av feltinspektørtjenesten på fartøyer. Antall lagerkontroller og omsetningskontroller relatert til makrell økes.
- Kontrollkravet i avtalen med EU skal holdes. Region Møre og Romsdal monitorerer og koordinerer at kravet nasjonalt sett blir overholdt.
- Kystvakten prioriterer tilstedeværelse og overvåking av NØS-grensen.
- Antall fullkontroller med fokus på bifangstproblematikk i forhold til hestmakrell og nordsjøsild økes i perioder hvor overvåking av situasjonen (Kystvakten) viser en forhøyet risiko.
- Kystvakten oppretter aktsomhetsområder i områder med forhøyet risiko og sørger for god risikokommunikasjon til Region sør og andre enheter. Spesielt fokus på nattfiske.

5.5 Nordsjøsild

Nordsjøsild er en viktig bestand, og ressurskontrollen skal ha et økt fokus på den i 2009. Arten har sviktende rekruttering, noe som har medført en reduksjon i kvoter. Overtredelser i forhold til nordsjøsild har generelt en svært stor konsekvensfaktor. Under matjessesongen øker sannsynligheten for ulovlig slipping dersom fangsten viser seg ikke å tilfredstille kvalitetskravene.

Tiltak:

Region Sør utarbeider en operasjonell risikoanalyse for Nordsjøsild før sesongen.

5.6 Kongekrabbe

Fokus opprettholdes i samme grad som for 2008.

Tiltak:

- Kontrolltiltak for svarte landinger - se eget tema.
- Omsetningskontroller gjennomføres for å avdekke svarte landinger og svart omsetning.
- Det bør gjennomføres kontroll og analyse for å få kartlagt nærmere ukjente risikoområder.
- Landingskontroller for å sikre at registrerte opplysninger er korrekt.
- Samarbeid mellom Kystvakten og sjøgående kontroll for å unngå at krabbe fisket øst for 26N blir rapportert som fisket vest for 26°N.

5.7 Hummer

Hummer skal for 2009-2010 konsekvensvektes til svært stor. En informasjons- og kontrollkampanje som samordnes mellom Indre kystvakt og berørte regioner bør gjennomføres under fisket etter hummer.